

SUOMEN
Fysioterapeutit

Suositus fysioterapeuttien työnohjauksesta

Suomen Fysioterapeutit - Finlands Fysioterapeuter ry © 2023

Liity jäseneksi: www.suomenfysioterapeutit.fi

Työnohjaussuositus fysioterapeuteille

Suositus on suunnattu fysioterapeuteille, heidän työnantajilleen ja työnohjaajilleen.

Suomen Fysioterapeutit suosittelee työnohjausta kaikille fysioterapeuteille. Työnohjaukseen tulee lähtökohtaisesti olla mahdollisuus, jos fysioterapeutti kokee sille tarvetta. Riippumatta siitä, työskenteleekö fysioterapeutti somatiikan tai psykiatrian puolella. Työnohjausta suositellaan erityisesti silloin, kun fysioterapeutti työskentelee haastavien, pitkäkestoisten terapiasuhteiden parissa. Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen palvelukuvauksen mukaan fysioterapeutilla tulee olla mahdollisuus työnohjaukseen. Lakisääteisesti työnohjaus kuuluu järjestää fysioterapeutin toimiessa mielenterveyspalveluissa. Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajan puuttumaan haitallisen työkuormituksen tilanteisiin ja tässä yhtenä ennaltaehkäisevä tai korjaavana tukitoimena voi olla työnohjaus.

Fysioterapiassa asiakas kohdataan lähellä sekä psyykkisesti että fyysisesti. Fysioterapeutti vastaa itsenäisesti asiakkaan hoitoprosessista ja hoidon tarpeen arvioinnista sekä työnsä suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä. Hän ottaa huomioon eettiset ja lainsäädännölliset näkökulmat, fysioterapian vaikuttavuuden, tehokkuuden ja taloudellisuuden vaatimukset. Lisäksi hän huomioi asiakkaan ja perheen tilanteen sekä toiminnan merkityksellisyyden. Fysioterapeutti kohtaa ihmisen aina toimintakyvyn haasteiden tai niiden uhan äärellä. Sekä asiakkaan että fysioterapeutin suhde haasteisiin sekä niiden herättämiin tunnereaktioihin vaikuttavat vuorovaikutukseen ja voivat kuormittaa fysioterapeuttia. Useat vaihtuvat asiakaskontaktit päivän ja viikon aikana vaikuttavat fysioterapeutin vireystilaan ja kuormitukseen. Ammatillaisen on hyvä osata tunnistaa tämä itsessään. Toisaalta pitkäkestoiset terapiasuhteet tuovat asiakkaan, ja usein myös hänen perheensä tai läheiset, psyykkisesti lähelle erilaisin odotuksin ja vaatimuksin, jolloin ammatillaisen roolissa pysyminen vaatii itsetuntemusta ja kykyä asettaa rajoja.

Työnohjaus on erilaisissa toimintaympäristöissä tapahtuvaa oman työn tavoitteellista tutkimista, arviointia ja kehittämistä työnohjauskoulutuksen saaneen työnohjaajan avulla. Työnohjauksen tavoitteena on auttaa fysioterapeuttia löytämään uusia näkökulmia, lähestymistapoja ja ratkaisuja työhön ja työskentelyprosesseihin sekä niistä nouseviin haasteisiin ja tukea fysioterapeutin työssäjaksamista sekä työn laadukasta tekemistä. Työnohjaus voidaan kohdentaa esimerkiksi työn sisällössä tai organisaatiossa tapahtuvien muutosten käsittelyyn, emotionaalisesti kuormittavan työn sisältöjen purkamiseen tai työroolin vahvistamiseen sekä ammatillaisen itsetuntemuksen kehittämiseen.

Työnohjauksen tulee tapahtua työajalla yksilö-, pari- tai ryhmätyönohjauksena tai näiden sopivana yhdistelmänä. Ryhmätyönohjauksen ryhmäkokoiksi suositellaan 3–6 osallistujan ryhmää työyksikön koosta riippuen. Työyhteisön tai yksilön tulee harkita työnohjauksen viitekehystä omasta tarpeestaan käsin. Työnohjaus voi olla kertaluontoinen tai prosessi, jolloin sujuva eteneminen edellyttää säännöllisiä työnohjaustapaamisia. Akuuteissa tilanteissa työnohjauksen nopea aloittaminen vähentää työntekijän kuormittumista. Työnohjaus on kuitenkin ennen kaikkea ennaltaehkäisevä toimi työssäjaksamisen tukena.

Työnohjaajalta edellytetään työnohjaajan koulutusta. Suomen Fysioterapeutit suosittelee Suomen työnohjaajat ry:n (STOry) hyväksymiä työnohjauskoulutuksia. Työnohjaajalla tulee myös olla ymmärrystä fysioterapeutin työstä.

Työnohjauksesta tehdään kirjallinen sopimus yhteistyössä esihenkilön, työntekijän ja työnohjaajan kanssa. Sopimuksessa määritellään työnohjauksen yleistavoitteet, viitekehys, työnohjauksen kokonaiskesto, tapaamistiheys ja taloudelliset sitoumukset, peruutusehdot ja mahdolliset muut yhdessä sovittavat seikat.

Suomen Fysioterapeutit ry suosittelee työnohjausta fysioterapiaa tekeville.
Tämä suositus on suunnattu fysioterapeuteille, heidän työnantajilleen ja työnohjaajilleen.

→ Mitä työnohjaus on?

Työnohjaus on erilaisissa toimintaympäristöissä tapahtuvaa oman työn tavoitteellista tutkimista, arvioimista ja kehittämistä työnohjauskoulutuksen saaneen työnohjaajan avulla.

Työnohjauksessa voidaan tarkastella luottamukselliseen vuorovaikutukseen perustuvan asiakastyön eri puolia ja fysioterapeutin ammatillista identiteettiä. Työnohjauksen keskeisin menetelmä on reflektointi, joka tarjoaa mahdollisuuden tarkastella työyhteisöä, työn tekemistä, asiakastilanteita ja tunteita turvallisessa ilmapiirissä. (1)

→ Fysioterapeutin ammatti ja työ

Fysioterapeutti on kuntoutuksen ammattilainen ja terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilö, joka on suorittanut fysioterapeutin, lääkintävoimistelijan tai erikoislääkintävoimistelijan tutkinnon. Fysioterapeutin ammattinimikettä saa käyttää ja ammattia harjoittaa vain tutkinnon suorittanut fysioterapeutti. Toimintaa valvovat aluehallintovirastot sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto VALVIRA. (2)

Fysioterapia on ammattiala, jonka erityisosaamisalueita ovat liikkuminen, toimintakyky ja terveyden edistäminen. Keskeisiä fysioterapian menetelmiä ovat terveyttä ja toimintakykyä edistävä ohjaus ja neuvonta, terapeuttinen harjoittelu, manuaalinen terapia sekä apuvälinepalvelut. Fysioterapia tarjoaa ennaltaehkäiseviä ja kuntouttavia palveluita sekä yksilöllisesti että ryhmämuotoisesti joko vastaanotolla, etäkuntoutuksena tai kotikuntoutuksena. Fysioterapia edistää kaiken ikäisten kansalaisten aktiivista osallistumista heille merkityksellisiin arjen ja yhteiskunnan toimiin. (2)

Fysioterapeutin työ on asiakaslähtöistä ja näyttöön perustuvaa. Fysioterapeutti toimii yhteistyössä asiakkaan sekä muiden asiakkaan hoitoon ja kuntoutukseen osallistuvien asiantuntijoiden kanssa. Hän toimii oman alansa asiantuntijana moniammatillisissa työryhmissä.

Fysioterapeutin tehtävänä on edistää, palauttaa ja ylläpitää asiakkaan terveyttä, liikettä, liikkumista ja toimintakykyä. Fysioterapeutit työskentelevät mm. sairaaloissa, terveyskeskuksissa, tutkimus- ja hoitolaitoksissa, erilaisissa kolmannen sektorin tehtävissä tai yksityissektorilla. (2)

→ Fysioterapiatyön vaatavuus ja kuormitustekijät

Fysioterapeutti vastaa itsenäisesti työnsä suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä. Hän ottaa huomioon eettiset (3) ja lainsäädännölliset näkökulmat (4) sekä fysioterapian vaikuttavuuden, tehokkuuden ja taloudellisuuden vaatimukset. Lisäksi hän huomioi asiakkaan ja perheen tilanteen ja toiminnan merkityksellisyyden. Nämä psykososiaaliset kuormitustekijät aiheuttavat merkittävintä kuormitusta sosiaali- ja terveysalalla (5).

Terapiatyössä kohdataan toinen ihminen sekä henkisesti että fyysisesti lähellä. Fysioterapeutti kohtaa ihmisen aina toimintakyvyn haasteiden tai niiden uhan äärellä. Sekä asiakkaan että fysioterapeutin suhde haasteisiin sekä niiden herättämiin tunnereaktioihin vaikuttavat vuorovaikutukseen ja voivat kuormittaa fysioterapeuttia.

Useat vaihtuvat asiakaskontaktit päivän ja viikon aikana vaikuttavat fysioterapeutin vireystilaan ja kuormitukseen. Ammatillaisen on hyvä osata tunnistaa tämä itsessään. Toisaalta pitkäkestoiset terapiasuhteet tuovat asiakkaan, ja usein myös hänen perheensä tai läheiset, psyykkisesti lähelle erilaisin odotuksin ja vaatimuksin. Ammatillaisen roolissa pysyminen vaatii itsetuntemusta ja kykyä asettaa rajoja. (5)

Fysioterapeutin työhön vaikuttavat muuttuva sosiaali- ja terveydenhuollon kenttä sekä lainsäädännön ja korvauspolitiikan muutokset. Vaikuttavan kuntoutuksen tuottaminen vaatii jatkuvaa tiedon ja osaamisen päivittämistä ja uuden tiedon integroimista osaksi omaa työskentelyä. Kuntoutuksen asian tuntijana fysioterapeutti työskentelee usein hyvin itsenäisesti, joko yksin tai osana moniammatillista tiimiä ja vastaa myös työnsä kehittämisestä.

Fysioterapia-alalla on paljon kuntoutuksen hankintaan liittyviä kilpailutuksia ja myös hintakilpailu on kovaa. Erilaiset sopimukset ja kilpailutukset vaativat perehtymistä ja talousosaamista. Yrittäjiä voi kuormittaa taloudellinen tilanne tai pärjääminen, jatkuva asiakashankinta ja oman osaamisen markkinointi. Fysioterapeutin työtä voivat rajata asiakkaalle myönnetty käyntimäärät ja fysioterapian toteutus- ja sopimusmuodot sekä erikoisalan ja organisaation määrittelemät rajaukset työn sisällöstä. Myös erilaiset lausunnot, terapiapalautteet ja kirjaukset vievät aikaa. Ne ovat vaativia ja merkityksellisiä kuntoutuksen myöntämisen tai jatkuvuuden kannalta. Kaikki edellä mainitut tekijät voivat aiheuttaa arvoihin liittyvää eettistä kuormitusta (5, 6).

→ Työnohjauksen merkitys fysioterapeutin työssä

Työnohjauksen tavoitteena on ammatillinen kehittyminen. Työnohjaus auttaa fysioterapeuttia löytämään uusia näkökulmia, lähestymistapoja ja ratkaisuja työhön, työskentelyprosesseihin ja niistä nouseviin haasteisiin. Se tukee fysioterapeutin työssäjaksamista ja työn laadukasta tekemistä.

Työnohjaus voidaan kohdentaa esimerkiksi työn sisällössä tai organisaatiossa tapahtuvien muutosten käsittelyyn, emotionaalisesti kuormittavan työn sisältöjen purkamiseen, eettisiin ristiriitoihin tai työroolin vahvistamiseen. Työnohjauksessa voi pysähtyä tutkimaan omaa työtä, työhyvinvointia, työhön liittyviä tunteita ja organisaation toimintaan vaikuttavia ilmiöitä rakentavasti ja luottamuksellisesti.

Yksin ainoana fysioterapeutina työalueellaan tai organisaatiossa työskentelevät sekä itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivat voivat hyötyä työnohjauksesta oman työn reflektoinnissa ja työssä kehittämisessä muun kollegiaalisen työn ja peilauksen puuttuessa. Puolestaan suuressa organisaatiossa tai työyksikössä voi näyttäytyä työyhteisön sisäisiä haasteita, joita voi käsitellä työnohjauksen keinoin. Työnohjausta suositellaan työn kuormittavuuden hallinnassa erityisesti sosiaali- ja terveysalalla. (7, 8)

→ Työnohjaus verotuksellisesti

Työnohjaus katsotaan verotuksessa koulutukseksi sen liittyessä työntekijän ammatillisen osaamisen kehittämiseen tai ylläpitämiseen, työhyvinvointiin, ajankäytön hallintaan tai muuhun yleiseen työssä suoriutumisen tukemiseen. Vähennysoikeus arvioidaan kuitenkin aina tapauskohtaisesti. (9)

→ Työnohjaussuositus fysioterapeuteille

Suomen Fysioterapeutit suosittelee työnohjausta kaikille fysioterapeuteille. Suomen työnohjaajat ry:n mukaan työnohjaus on työhön liittyvää oppimista edistävä ja organisaation toimintaa kehittävä vakiintunut työmenetelmä, josta hyötyvät sekä työntekijä että työnantaja. (1)

Työnohjaukseen tulee lähtökohtaisesti olla mahdollisuus, jos kokee sille tarvetta. Työnohjauksesta on neuvoteltava työnantajan kanssa ja työnohjauksen tarve on usein osattava perustella. Kelan vaativan lääkinällisen kuntoutuksen palvelukuvauksen mukaan fysioterapeutilla tulee olla mahdollisuus työnohjaukseen. (10) Lainsäädännöllisesti hyvinvointialueen on järjestettävä toimiva työnohjaus fysioterapeuteille, jotka työskentelevät mielenterveyden hoitoa antavissa yksiköissä. (11)

Työnohjauksella on myös yhteys työsuojeluun. Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajaa puuttumaan haitallisen työkuormituksen tilanteisiin (12) ja tässä yhtenä ennaltaehkäisevä tai korjaavana tukitoimena voi olla työnohjaus (13).

Työnohjauksen tulee tapahtua työajalla yksilö-, pari- tai ryhmätyönohjauksena tai näiden sopivana yhdistelmänä. Ryhmätyönohjauksen ryhmäkooksi suositellaan 3–6 osallistujan ryhmää työyksikön koosta riippuen. Työyhteisön tai yksilön tulee harkita työnohjauksen viitekehystä omasta tarpeestaan käsin.

Työnohjaus voi olla kertaluontoinen tai prosessi, jolloin sujuva eteneminen edellyttää säännöllisiä työnohjaustapaamisia. Akuuteissa tilanteissa työnohjauksen nopea aloittaminen vähentää työntekijän kuormittumista. Työnohjaus on kuitenkin ennen kaikkea ennaltaehkäisevä toimi työssäjaksamisen tukena. (1)

Suomen Fysioterapeutit suosittelee, että työnohjauksen laadukkaan toteutuksen varmistamiseksi hankinnassa noudatetaan Suomen työnohjaajat ry:n laatimaa työnohjauksen palvelukuvausta sekä laatu- ja sopimuskriteerejä. (14)

Suomen Fysioterapeutit ry ei järjestä työnohjausta tai työnohjaajakoulutusta.

Suomen Fysioterapeutit ry on fysioterapeutteja ja fysioterapeuttiopiskelijoita edustava ammattiliitto, joka edistää fysioterapiapalveluja ja fysioterapeuttien asemaa. Liitto on alan vahva asiantuntija ja valtakunnallinen vaikuttaja, joka toimii yhdysiteenä työelämän, koulutuksen ja tutkimuksen välillä.

Lähteet

1. Suomen työnohjaajat ry. Työnohjaus. Mitä työnohjaus on? Viitattu 11.8.2023 <https://www.suomentyonohjaajat.fi/>
2. Suomen Fysioterapeutit ry. Mitä on Fysioterapia? Viitattu 11.8.2023. <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/fysioterapia/fysioterapia-ammattina/mita-on-fysioterapia/>
3. Suomen Fysioterapeutit ry. 2014. Fysioterapeuttien eettiset ohjeet. Viitattu 11.8.2023. https://www.suomenfysioterapeutit.fi/wp-content/uploads/2018/01/Fysioterapeutin_Eettiset_Ohjeet_2014.pdf
4. Suomen Fysioterapeutit. Lainsäädäntö. Viitattu 11.8.2023 <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/fysioterapia/lainsaadanto/>
5. Työturvallisuuskeskus. Sosiaali- ja terveysala. Viitattu 11.8.2023 <https://ttk.fi/tyoturvaluusuu/toimialakohtaista-tietoa/sosiaali-ja-terveysala/>
6. Työterveyslaitos. Mitä on eettinen kuormitus? Viitattu 11.8.2023. <https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/eettinen-kuormitus-ja-sen-hallinta/mita-on-eettinen-kuormitus>
7. Työterveyslaitos. 2021. Pötki pitkälle – Keinoja työn kuormitustekijöiden hallintaan sosiaali- ja terveysalan yrittäjille ja työntekijöille. Viitattu 11.8.2023. <https://www.ttl.fi/potki-pitkalle-keinoja-tyon-kuormitustekijoiden-hallintaan-sosiaali-ja-terveysalan-yrittajille-ja>
8. Työturvallisuuskeskus. Keinoja työn kuormittavuuden hallintaan. Muutoksen hallinta. Viitattu 11.8.2023. <https://ttk.fi/julkaisu/keinoja-tyon-kuormittavuuden-hallintaan/#Esimies-ja-ty%C3%B6nantaja>
9. Verohallinto. 2018. Viitattu 11.8.2023 <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48182/koulutusmenot-henkiloverotuksessa/>
10. Kela. 2022. Yksilöterapiat: Kelan vaativan lääkinällisen kuntoutuksen palvelukuvaus. Viitattu 11.8.2023. <https://www.kela.fi/documents/20124/940710/palvelukuvaus-vaativan-laakinnallisen-kuntoutuksen-yksiloterapiat.pdf/200e3fed-12b2-a4c1-df3a-72feee7877ed?t=1661947698523>
11. Terveystieteiden tutkimuskeskus. 78c2 § Työnohjaus <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326#L8P78c>
12. Työturvallisuuslaki <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>
13. Työturvallisuuskeskus. 2021. Työ ja mielenterveys. Viitattu 11.8.2023. <https://ttk.fi/julkaisu/tyo-ja-mielenterveys/>
14. Suomen Työnohjaajat ry. 2020. Suositus työnohjauksen hankinnasta vastaaville. Viitattu 11.8.2023. <https://www.suomentyonohjaajat.fi/wp-content/uploads/2022/04/story-suositus-tyonohjauksen-hankinnasta-2020.pdf>